

Hensyn til sin Indgriben i Skolevæsenet. Er der noget Forhold, hvorpaa man synes at turde betroe Communerne en Indskydelse, da forekommer det mig i Sandhed at være Skolevæsenet. Hvem ligger Skolevæsenet nærmest paa Hjertet? Er det ikke Communerne Besboere, Forældrene, som ere de nærmest Interesserede, og kan man troe, at disse skulde tilstede Forholdsregler, der vilde være til Skade for Børnene? Det forekommer mig utroligt, og det synes mig at være en besynderlig Mis-tillid, man i denne Henseende sætter til Borgernes Interesse for det, som er dem dyrebarest. Jeg troer ikke, at der kan befrygtes nogenfomhelst Fare ved at gaae den Vej, som Grundlovens § 96 antyder med Hensyn til Skolevæsenets Ordning. Jeg kan ikke nægte, at jeg ogsaa havde ventet et større Resultat i denne Henseende, efterat vi have faaet ud-nævnt en Mand til Overstoledirecteur, som har haft en saa væsentlig Andeel og saa stor Fortjeneste af Grundlovens Indførelse her i Danmark; jeg havde ventet, at, naar han kom til at udarbejde Lovforslag, som røre ved Forhold, der omtales i Grundlovens Røsteparagrapher, at han da vilde have søgt at indføre i Livet de Grundsætninger, som han saa skjønt har udtalt ved Grundlovens Udarbejdelse, men jeg har følt mig meget skuffet ved det, som foreligger med Hensyn til dette Punkt.

Der er et Punkt i Loven, som det glæder mig særdeles at see fremkommet, nemlig den Pengesunderstøttelse fra Statskassen til Lærerpension og Understøttelse af trængende Lærere, som foreslaaes i § 7. — Det glæder mig saa meget mere, som jeg i en tidligere Session havde stillet et Forslag her i Thinget, som gik ud paa at gjøre Skridt i en lignende Retning, men dog kun som foreløbigt, fordi man dengang ventede det Lovforslag, der nu foreligger. Jeg troer, at der er en fuldkommen Berettigelse for Staten til at give denne Understøttelse, idet Skolevæsenet, omenstjødnt det i sit Grundvæsen er en Communal-Indretning, dog tillige er af en saa stor Vigtighed for Staten, at denne maa sørge for, at det kan virke med fuld Kraft, men det er netop det,

som gjøres muligt, naar Communerne blive istand til stadigt at have friske Lærerkrafter, ved i Tide at kunne pensionere de Lærere, der ikke mere kunne udføre deres Hverv til Tilfredshed. Efterat have gjort disse Bemærkninger, og efterat have antydet de væsentlige Mangler, jeg finder ved dette Lovforslag, skal jeg ikke mistkende, at der her er givet et Grundlag, hvorpaa der kan bygges videre, og jeg haaber, at Thingets Behandling af denne Sag skal være istand til at tilveiebringe et godt og gunstigt Resultat; jeg kan derfor ikke Andet end ogsaa at aflægge min Tak til det ærede Ministerium, fordi det har imødeføkket det fra Folkerepræsentationen udtalte Ønske om en Forbedring i Skolelærernes Kaar, og for det, ihvorvel kun lille, Fremskridt til en saadan Ordning af Skolevæsenet, som man ellers maatte ønske og vente.

Hugaard: Det har ikke saa sjældent været Tilfældet, naar man her i Thinget har indbragt et Lovforslag, at man da har mødt det med den Bemærkning, at det var en „Lovstump“, der ikke vilde vinde ved at gaae igjennem, men at man hellere skulde vente og lade Regjeringen tage Initiativet til en Lov, thi saa vilde man naae noget langt Bedre. Denne Bemærkning er ogsaa gjort gjældende med Hensyn til flere Forslag, angaaende Skolevæsenet. Allerede under den grundlovgivende Forsamling kom Skolevæsenet under Omtale, og der blev givet store Røster om, at det meget snart skulde ordnes. Der blev senere stillet Interpellationer i samme Retning, og Røsterne, bleve gjentagne, og man havde Grund til at vente, at der dog endelig engang vilde blive gjort Noget, som kunde gavne baade Skolelærerne og Folket. Efterat man har ventet i 6 Aar, have vi da endelig faaet et Lovudkast, angaaende denne Sag, forelagt af Regjeringen; men naar man betragter det noget nærmere, troer jeg, at man skal være enig med mig i, at kunne give den Bemærkning tilbage, som jeg før ansførte, at man kan kalde det en „Lovstump.“ Man vil nemlig see, at dette Lovforslag kun indeholder 4 Capitler, hvoraf det første omhandler Skolernes Indretning; det andet Capitel handler om Skolefondet og dets